

Acta Academiae Beregsasiensis

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
tudományos évkönyve

Науковий вісник
Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ

A Scholarly Annual
of Ferenc Rákóczi II. Transcarpathian Hungarian Institute

2012
XI. évfolyam, 2. kötet
Том XI, № 2
Volume XI, № 2

PoliPrint
2012

УДК 001.2

ББК 72

A-19

Az *Acta Academiae Beregsasiensis* a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tudományos kiadványa. Jelen kötet a 2012-es év második felének magyar, orosz és angol nyelvű tanulmányait foglalja magába. Az intézmény tanárainak, hallgatóinak, valamint külföldi tudósok munkáit publikáló kötet a nyelvészet, irodalom, biológia, történelem, turizmus és informatika tudományágainak különböző területeit öleli fel.

www.kmf.uz.ua/hun114/index.php/kiadvanyaink/110-a-ii-rakoczi-ferenc-karpataljai-magyar-fiskola-tudomanyos-cvkoenyve

SZERKESZTÉS: *Kohut Attila, Penckófer János*

KORREKTÚRA: *G. Varcaba Ildikó*

TÖRDELÉS: *Kohut Attila*

BORÍTÓ: *K&P*

A KIADÁSÉRT FELEL: *dr. Orosz Ildikó, dr. Szikura József*

A KÖTET TANULMÁNYAIBAN ELŐFORDULÓ ÁLLÍTÁSOKÉRT MINDEN ESETBEN A SZERZŐ FELEL.

A kiadvány megjelenését a

BETHLEN GÁBOR

Alapkezelő Nonprofit Zrt.

támogatta

Készült: PoliPrint Kft., Ungvár, Turgenyev u. 2. Felelős vezető: Kovács Dezső

ISBN: 978-966-2595-29-1

© A szerzők, 2012

Дністрянський М.С. – Жулканич Б.М.: Демографічний потенціал та перспективи розвитку дуже малих міст Львівської області.....	171
MATESZ KRISZTINA: Tourism into the world of fiction	177

****

KOMONYI ÉVA–LÉTAI BÉLA: A magyar nyelvű kémiotankönyvek használhatósága Kárpátalján négy esettanulmány tükrében.....	185
JACENTA KRISZTINA: The effectiveness of studying collocations by the Form 5 and 6 learners in Transcarpathian Hungarian schools in the English Lessons	193

*****

SZAKÁL MÁRTON – PERE TUMBAS – PREDRAG MATKOVIĆ – LAZAR RAKOVIĆ: Web 2.0 alapú online könyvek	205
ЧОТАРИ А. Ю.: Управління базами даних за допомогою програми Delphi 10	215

*****

BOROS LÁSZLÓ – JANČÁR MÓNKA: Dr. Berényi András: <i>Kárpátalja magyarsága. Társadalmi-politikai és kulturális fejlődés (1991–2004)</i> című tanulmányáról	227
DOBOS SÁNDOR: <i>Tisza István és emlékezete. Tanulmányok Tisza István születésének 150. évfordulójára</i> (Szerkesztette: Maruzsa Zoltán és Pallai László. Debrecen, 2011. 476 oldal).....	231
SZABÓ GÉZA: A koronavárosok hat évszázada (Csatáry György: <i>A máramarosi öt koronaváros levéltára 1326–1910 c. könyvéről</i>)	235
KARMACSI ZOLTÁN: Módszertani útmutató az anyanyelv oktatásához. „ <i>A lehetlent lehetni</i> ”	239
JACENTA KRISZTINA: Book review: The use of learner reading aloud in the English lesson: a look at the micro and macro levels of oral reading.....	241

*****

ESEMÉNYNAPTÁR	244
---------------------	-----

KARMACSI ZOLTÁN*

Módszertani útmutató az anyanyelv oktatásához „A lehetetlent lehetni”

Kárpátalján (Ukrajnában) a 90-es években egy oktatási reform indult el a magyar anyanyelvi nevelés folyamatában. E reform keretében jelent meg Beregszászi Anikó tantárgy-pedagógiai útmutatója és feladatgyűjteménye, amely az anyanyelvtanítás lehetőségeit tárja elénk az általános iskolák 5–9. osztályaiban.

A kárpátaljai magyartanár társadalom korábbi szemlélete a felcserélő, egy-normájú, a kétnyelvűség nyelvi hatásainak és a nyelvjárások, illetve nyelvjárási elemek negatív megítélése mentén összpontosult. A XX. század kilencvenes éveiben megindult módszertani szemléletváltás napjainkra sikeresnek mondható, legalábbis az új szemléletek elméletében. Azonban a magyar esetben a reform egyik felkérdésként: Hogyan szászi Anikó tantárgy- és feladatgyűjteménye rült kérdésre a választ

A szerző tanmegállapításait az el-kutatásaira és Bolyai tündija keretében el-eredményeire alapoz-a nyelvi változatossá-magyar beszélők közti nyelvjárási jelenségeket lyegzés témakörét kö-tanulásában a standard nyelvjárás helyett tanít-

kínálva, hozzáadó szemléletként ajánlja. Az elméleti összegzés ellenére a könyv első része nem egy nehezen olvasható nyelvészeti szakszöveg.

A könyv fő érdemi része az osztályonkénti lebontásban felkínált mintafel-
adatgyűjteménye, amelynek segítségével a magyartanár már választ kap az új szemlélet oktatásának a hogyanjára is. A feladatok mindenkor a szituációra helyezik a hangsúlyt, hiszen minden nyelvi elem, nyelvhasználat csak szituációban értelmezhető igazán. Vagyis a feladatok fő célja, hogy a gyerek az anyanyelvi nevelés folyamatában az osztályteremben olyan feladatokkal találkozzék, amelyekkel a mindennapi nyelvhasználatban is találkozhat, illetve ott hasznosíthat.

letszintű elfogadásá-tanár társadalom sok alapvető feltételét tette lehet ezt elérni? Beregszászi Anikó tantárgy-pedagógiai útmutatója megpróbálja a felme-gadni.

tárgy-pedagógiai múlt 15 év nyelvészeti János Kutatási Ösz-végzett vizsgálati za. Figyelembe veszi got és a kárpátaljai különbségeket, a helyi stb. A nyelvi megbé-rüljárva az anyanyelv nyelvváltozatot nem a va, hanem amellé fel-

* II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Filológiai Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport, tanár.

A szerző az utolsó fejezetben irodalmi alapú szerepjátékok mintafeladatai keretében olyan ismeretek elsajátítását kínálja fel a tanulók számára, amelyek a mindennapi életben várják majd: kérvény vagy hivatalos levél megírása, érvelő beszéd stb.

Beregszászi Anikó módszertani útmutatója és feladatgyűjteménye az új szemléletű kárpátaljai magyar anyanyelvi nevelésben hiánypótló és iránymutató kiadvány, amelyet minden magyartanár és a nyelvhasználat iránt érdeklődő figyelmébe ajánlunk. S hogy miért? Maga a szerző adja meg számunkra a választ: *„Amennyiben a kárpátaljai magyar közösség és a pedagógus értéknek tekinti a kárpátaljai magyar tárgyi és szellemi kultúra termékeit, a beregi szőtteket, a népi hímzésű terítőket, a kárpátaljai magyar népmondákat, népmeséket, balladákat, a húsvéti locsolóverseket, ugyanúgy értéknek kell tekintenie a helyi magyar közösség által beszélt nyelvváltozatokat, azok minden regionális jellegzetességével együtt, mert a kárpátaljai magyarok által használt anyanyelvváltozat az önazonosságunk részét képezi, „a mi szavunk járása” szervesen hozzánk tartozó kulturális identitásképző jegy. És ezt a kárpátaljai magyar anyanyelvi oktatás sem hagyhatja figyelmen kívül.”*

Beregszászi Anikó: *A lehetlent lehetni. Tantárgy-pedagógiai útmutató és feladatgyűjtemény az anyanyelv oktatásához a kárpátaljai magyar iskolák 5–9. osztályában.* Tinta Könyvkiadó, Budapest, 2012, p. 112